

ERKEN SEÇİME DOĞRU

Mayıs: Rapor 2

A: Güfte Cd. 12/4 Kavaklıdere
Çankaya / ANKARA
T: 0 312 419 01 53
www.remres.com.tr

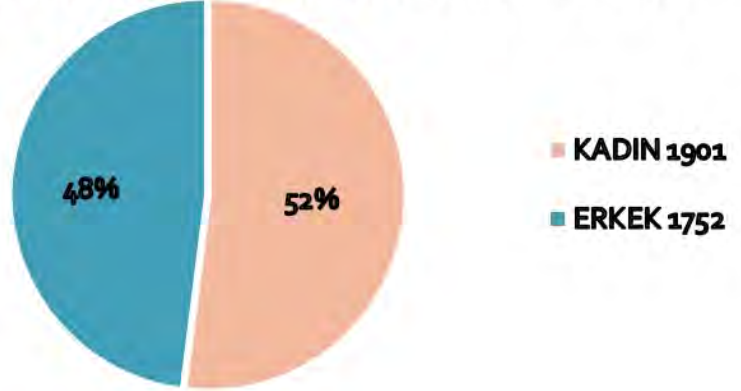
İçindekiler

- 2- Anket Metodu**
- 3- Demografi**
- 4- Partilerin Tekil Oyları**
- 7- İttifaklar Sonrası Oy Durumu**
- 10- Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turu Oy Durumu**
- 13- Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turu**
R.T. Erdoğan - M. İnce
- 15- Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turu**
R.T. Erdoğan - M. Akşener
- 17- İSTANBUL - Genel Seçim Anketi**
- 18- ANKARA - Genel Seçim Anketi**
- 19- İZMİR - Genel Seçim Anketi**
- 20- İSTANBUL - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turu Anketi**
- 21- ANKARA - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turu Anketi**
- 22- İZMİR - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turu Anketi**
- 23- İSTANBUL - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turu Anketi**
- 24- ANKARA - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turu Anketi**
- 25- İZMİR - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turu Anketi**
- 27- Siyasilerin Politik Dillerinin Değerlendirilmesi**
- 29- Kamuoyuna Göre Türkiye'nin En Önemli Sorunları**
- 31- Kamuoyuna Göre Türkiye Ekonomisinin Gidişatı**
- 32- Kamuoyuna Göre Seçim Süreci Şartları**
- 33- Kamuoyunun Açık Oturum Görüşü**
- 34- Kamuoyunun Bedelli Askerlik Görüşü**

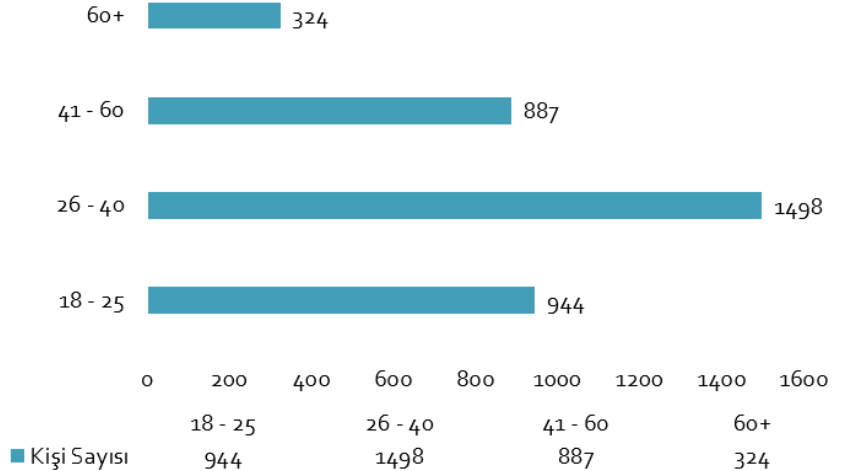
Erken Seçime Doğru – Mayıs Rapor: 2

Erken Seçime Doğru – Mayıs: Rapor – 2 Bu Çalışma Türkiye genelinde NUTS 2 sistemine göre 26 bölgeyi esas alan 28 ilde tabakalı örnekleme ve ağırlıklandırma yöntemi ile 6-9 Mayıs günlerinde seçmenlerin mevcut yönelimlerini ve bir önceki çalışmamıza kıyasla gerçekleşen değişiklikleri gözlemlemek amacıyla 3653 kişi ile telefonla ve yüzyüze anket yöntemiyle yapılmıştır. Bu araştırma 0,84 güven sınırları içinde, 1,92 hata payı ile gerçekleştirilmiştir.

KATILIMCILARIN CİNSİYETLERİ

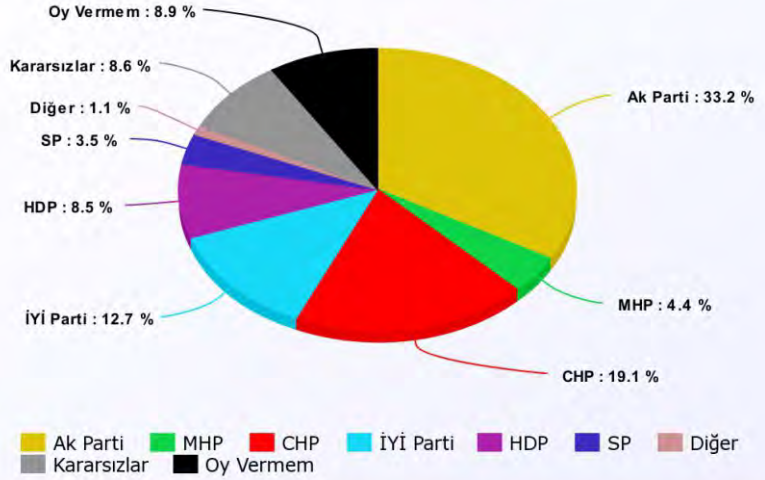

KATILIMCILARIN YAŞ ARALIKLARI

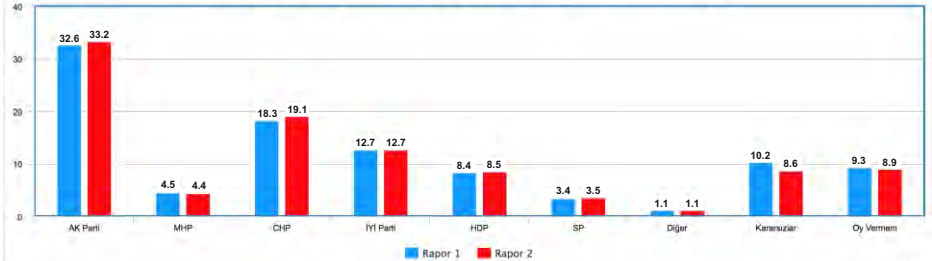
4

Bu Pazar İttifaksız Bir Seçim Olsa Hangi Partiye Oy Verirsiniz?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

mela-chart.com

REMRES 1. ve 2. Raporları Karşılaştırması
Tekil Olarak Partiler - Kararsızlar Dağıtılmadan Önce

mela-chart.com

1-2 Mayıs tarihlerinde yaptığımız araştırma ile 6- 9 Mayıs tarihleri arasında yaptığımız bu araştırma sonuçlarında dikkat çekici birkaç fark göze çarpmakta. Partileri tek tek ele aldığımızda;

AK Parti: Gerek seçmenlerini seçim havasına sokmaya başlaması, gerekse son günlerde arka arkaya açıkladığı ekonomik paketlerin etkisiyle oylarını artırma trendine girdiği görülüyor. Bu trendin oy oranlarına daha evvelki seçim kampanyaları kadar etki edememesi büyük ölçüde seçmenlerin ekonomi konusundaki karamsarlığına bağlanabilir.

MHP: Kan kaybetmeye devam ettiği gözlemleniyor. Özellikle Devlet Bahçeli'nin bağımsız cumhurbaşkanı adayı olacak kişiler için sarf ettiği cümleler, MHP'nin geçişken bir tabana sahip olduğu İYİ Parti'ye karşı oy kaybetmesine sebep olmuş görünüyor.

CHP: Muharrem İnce isminin açıklanması ile durum “durağan”dan “pozitif”e doğru evrilmiş durumda. Muharrem İnce ismi sadece cumhurbaşkanlığı seçimi için değil, milletvekili genel seçimi için de partisine bir rüzgar katmış görünüyor. Özellikle küskün seçmenlerini geri kazanmaya başlamış durumda.

İYİ Parti: Oy oranının azar azar da olsa sürekli artırma trendi devam ediyor. “Kararsız” ve “oy vermeyeceğini” belirten seçmenlerin yavaş yavaş azalması ve Cumhurbaşkanlığı seçimi için gereken 100.000 imzanın çok kısa sürede toplanabilmiş olması 0.5 puanlık artışın sebebi olarak yorumlanabilir.

HDP: Kemik oylarını koruma konusunda en kararlı seçmen grubuna sahip görünüyor. Selahattin Demirtaş'ın yeniden gündemde yer alması, HDP'nin de "kararsızlar pastası"ndan payını almasını sağlamış gibi duruyor.

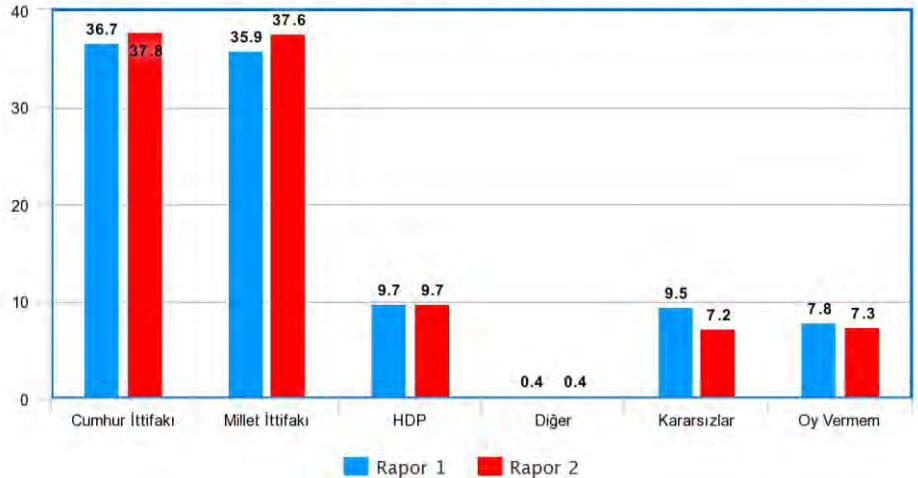
Saadet Partisi: Uzun zamandır %10'luk seçim barajı nedeniyle kendi oyunu alamayan Saadet Partisi, kurduğu ittifak sayesinde seçmenlerini geri toplamaya çalışıyor. Yine Temel Karamollaoğlu'nun cumhurbaşkanlığı adaylığı için gereken 100.000 imzayı beklenenden daha kısa sürede toplayabilmiş olması, seçmenlerinde bir özgüven yaratmış durumda. Seçime kadar oy trendinin artacağı ve özellikle Ak Parti'den dönecek seçmenlerin sığınacağı en güvenli liman olacağını söylemek şaşırtıcı olmaz.

6

Kararsızlar - Oy Vermeyeceğini Belirtenler: Seçimin yaklaşması ve yukarıda saydığımız nedenler, bu havuzdakilerin giderek kendilerine bir saf seçmesini sağlıyor. Remres olarak seçim günü yaklaştıkça "Oy Vermem" diyenlerden çok "Kararsızlar"ın daha da azalmasını öngörmekteyiz.

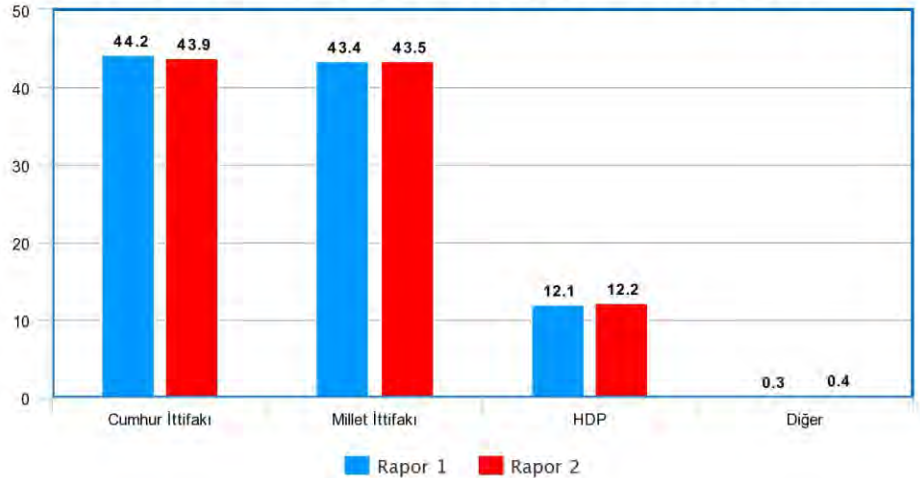

REMRES 1. ve 2. Raporları Karşılaştırması İttifaklar - Kararsızlar Dağıtılmadan Önce

REMRES 1. ve 2. Raporları Karşılaştırması İttifaklar - Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra

İlk raporumuz ve 2. raporumuz arasında geçen 1 haftalık süre, her ne kadar kısa bir süre gibi görünse de, yaşanan baş döndürücü hızdaki siyasi gelişmeler nedeniyle elde ettiğimiz sonuçlarda anlamlı farklılıklar göze çarpmakta. Yine her bir bileşeni tek tek ele aldığımızda;

Cumhur İttifakı: Ak Parti'nin iktidar olmasının gücü, Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim çalışmalarına hız vermiş olması ve çıkarılan ekonomiyle alakalı kanun ve paketler ile oy oranını 1.1 puan artırmış görünüyor. Bu artışta, ilk raporumuz sonrasında resmi olarak ittifaka katılan BBP'nin de az da olsa etkisi olduğu yadsınamaz. Bir önceki raporumuzda ittifak oyları Ak Parti + MHP oylarının az da olsa altında görünmesine rağmen, bu raporumuzda oy oranları, partilerin tekil oyları toplamından az da olsa yukarıda tezahür etmekte.

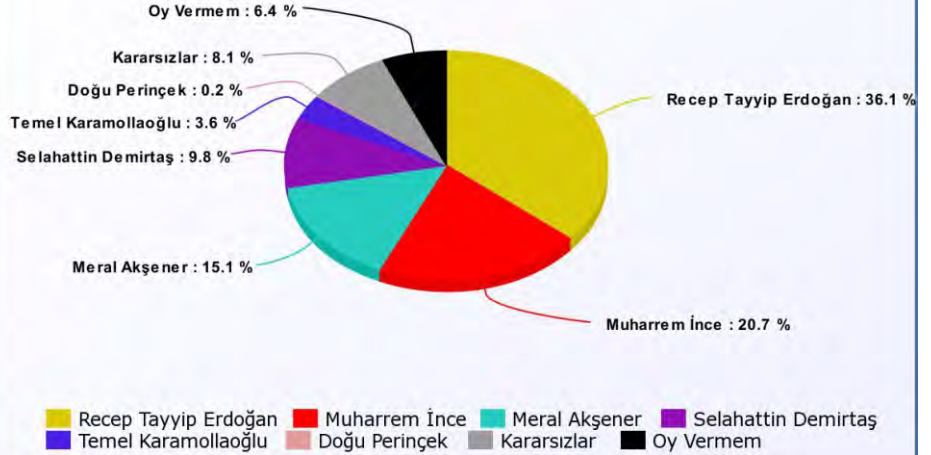
Millet İttifakı: Gerek Muharrem İnce isminin CHP tabanında yarattığı heyecan, gerek Meral Akşener ve Temel Karamollaoğlu'nun 100.000' er imzayı çok kısa sürede tamamlamaları ile yaptıkları güç gösterileri; Millet İttifakı'nın kısa süre içinde 1.7 puanlık bir artış yakalamasını sağlamış görünüyor. İttifakın, partilerin tekil oylarının az da olsa üstünde bir puan almasının temel sebebi olarak da ekonomik verileri görebiliriz. Seçim gününe kadar ekonomide yaşanacak her türlü olumsuz veri ve beklenti, özellikle kararsız seçmenleri bu ittifaka doğru çekmekte.

HDP: Daha evvel de belirttiğimiz gibi, HDP seçmeni; en kararlı ve kemik seçmen kitlesini oluşturmakta. Bu noktada, her iki büyük ittifak da oy oranlarında artış trendine girmişken HDP'nin oy oranının değişmemiş olması da bunun en büyük kanıtı olarak görülebilir.

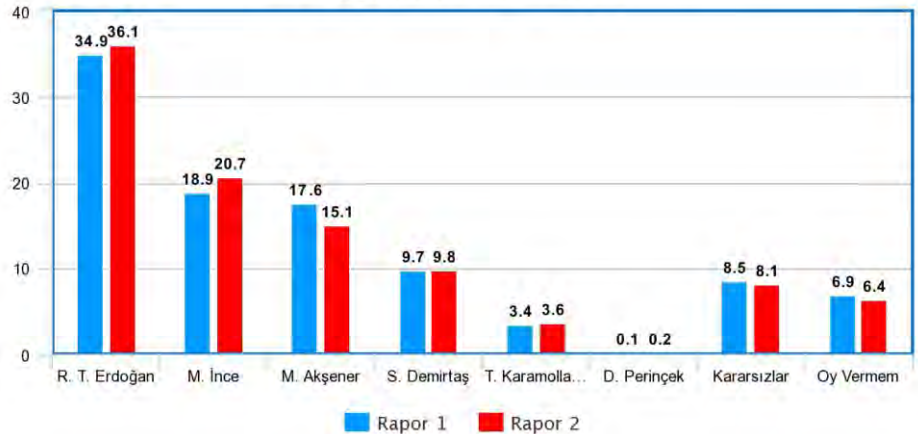
Kararsızlar - Oy Vermeyeceğini Belirtenler: Siyaset arenasında son 10 günde yaşanan hızlı gelişmeler, kurulan ittifaklar ve seçim vaatlerinin yavaş yavaş dillendirilmesi gibi etkiler, kararsız ve oy vermeyeceğini belirten seçmenler cephesini 2.8 puan azaltmış görünüyor. Seçime kadar bu oranın daha da artması sürpriz olmayacaktır.

10

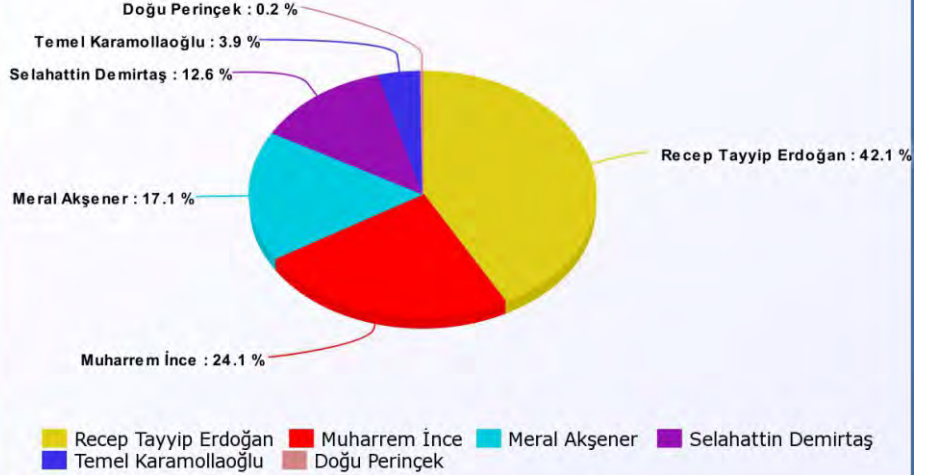
Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

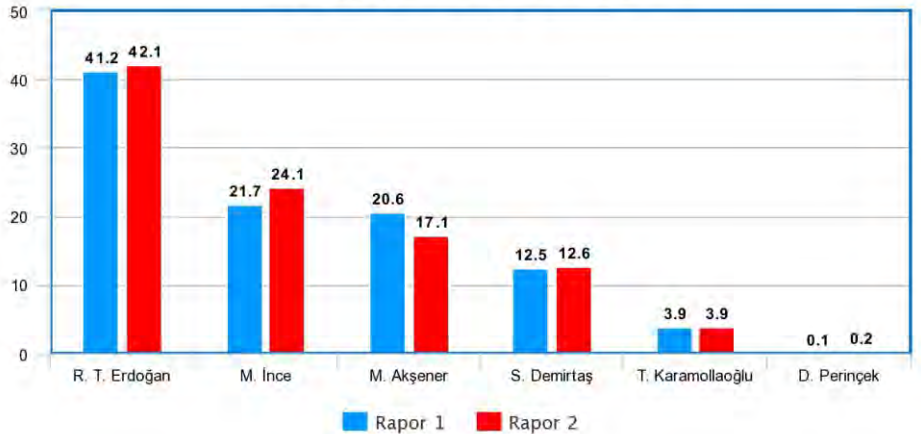
REMRES 1. ve 2. Raporları Karşılaştırması
Cumhurbaşkanlığı 1. Tur - Kararsızlar
Dağıtılmadan Önce

Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra)

REMRES 1. ve 2. Raporları Karşılaştırması
Cumhurbaşkanlığı 1. Tur - Kararsızlar
Dağıtıldıktan Sonra

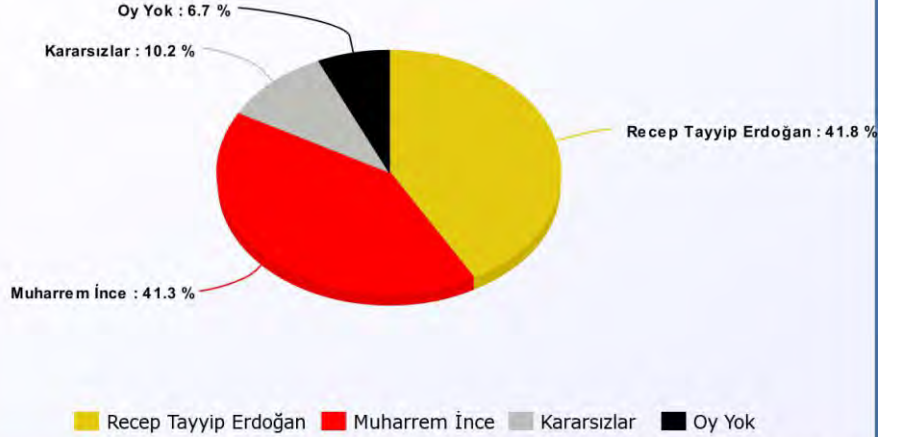

Cumhurbaşkanlığı ilk turu için yaptığımız ilk çalışma ile bu çalışma arasındaki en önemli fark CHP adayının beli olmaması idi. Özellikle CHP adayı olarak kamuoyunda öne çıkan milli görüş ve sağ kökenli isimler yerine Muharrem İnce'nin aday olarak gösterilmiş olması, oy oranlarında ciddi değişikliklere sebep olmuş durumda.

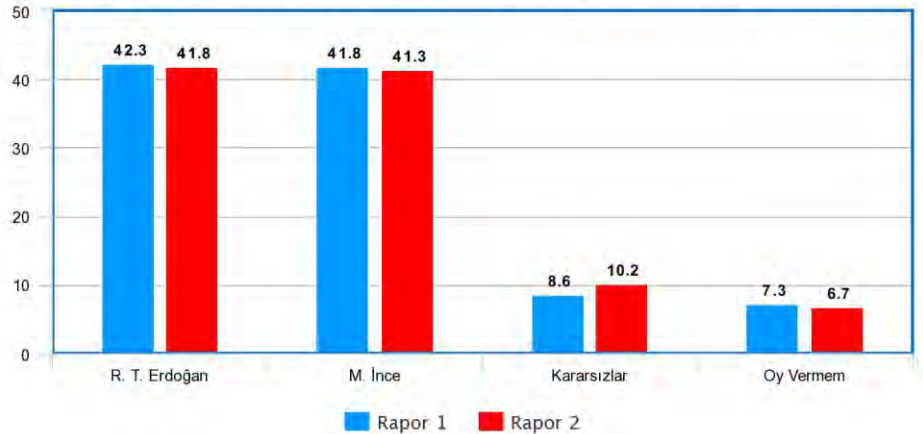
Cumhur İttifakı cephesinde Recep Tayyip Erdoğan'ın oy oranında yaşanan artışın sebebini, hem ekonomiye dayalı kanun ve paketlerin çıkarılmış olmasına hem de CHP'nin kendi içinden bir aday çıkarmış olmasına bağlayabiliriz.

Bu tablodaki en dikkat çekici nokta ise; Muharrem İnce ismi ile birlikte Meral Akşener'e oy vereceğini belirten CHP seçmenlerinin geri dönmüş olması olarak görünüyor. Bu kadar kısa sürede, daha evvel "CHP Adayı" olarak yaptığımız araştırmadaki 21.7'lik sonucun Muharrem İnce ismi ile birlikte 24.1'e yükselmiş olması ve Meral Akşener'in 20.6 puanının 17.1'e gerilemesini tamamiyle bu nedene bağlamaktayız.

**Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turuna Recep Tayyip Erdoğan ve
Muharrem İnce Kalırsa Tercihiniz Ne Olur?**
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

REMRES 1. ve 2. Raporları Karşılaştırması
CB 2. Turuna R.T. Erdoğan ve M. İnce Kalması
Durumunda - Kararsızlar Dağıtılmadan Önce

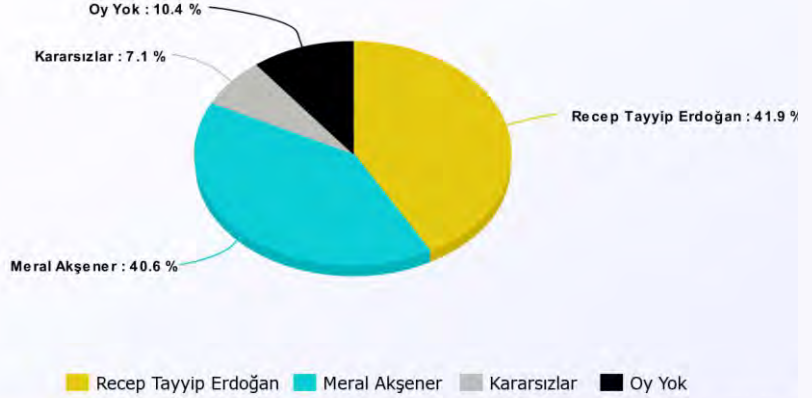

Daha evvel yaptığımız çalışmada CHP adayının henüz belirlenmemiş olması ve özellikle, öne çıkan isimlerin Abdullah Gül, İlhan Kesici gibi sağ seçmene de hitap edebilecek isimler olması ile 0.5 puan daha yüksek çıkan sonuç, bu araştırmamızda CHP kökenli Muharrem İnce isminin netleşmesi ile bu kesimden gelebilecek oyları kaybetmiş görünüyor. Ancak kaybın çok büyük olmaması, daha evvel ki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde öne çıkan aday nedeniyle küskün olan CHP seçmeninin geri dönmesiyle önlenmiş gibi duruyor.

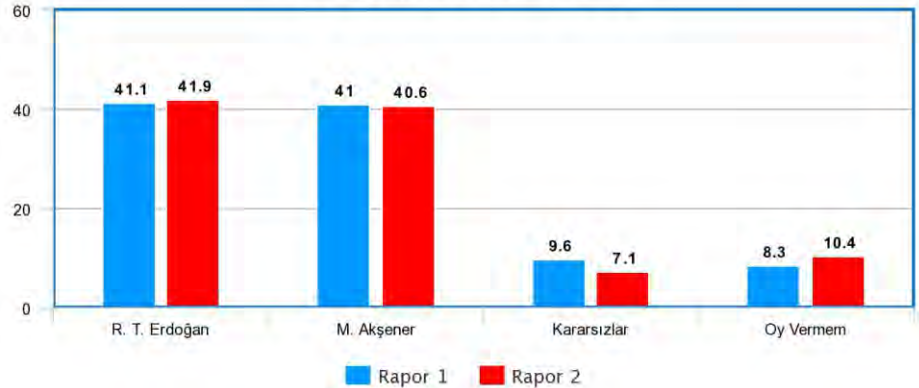
Recep Tayyip Erdoğan'ın oy oranındaki ufak düşüşü ise; gerek Muharrem İnce'nin adaylığı açıklandığı andan itibaren kullandığı dil ve yürüttüğü çalışmalara; gerekse de seçmenlerin giderek artan ekonomik kaygılarına bağlayabiliriz. Burada geleneksel seçmen reflekslerinin devreye girdiğini ve kararsızlarda yaşanan 2 puana yakın artışın bu sebeple ortaya çıktığını söylemek zor olmayacaktır.

Ancak günün sonunda Muharrem İnce'nin, Millet İttifakı tabanını %100'e yakın bir oranda konsolide edebildiğini, buna ek olarak HDP seçmeninden de karşılık bulabildiğini söylemek zor olmayacaktır.

Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turuna Recep Tayyip Erdoğan ve Meral Akşener Kalırsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

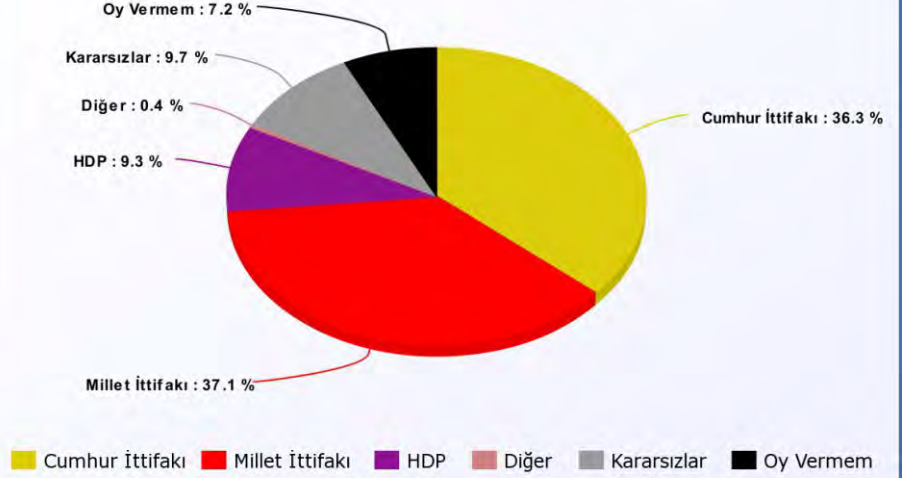

REMRES 1. ve 2. Raporları Karşılaştırması
CB 2. Turuna R.T. Erdoğan ve M. Akşener
Kalması Durumunda - Kararsızlar
Dağıtılmadan Önce

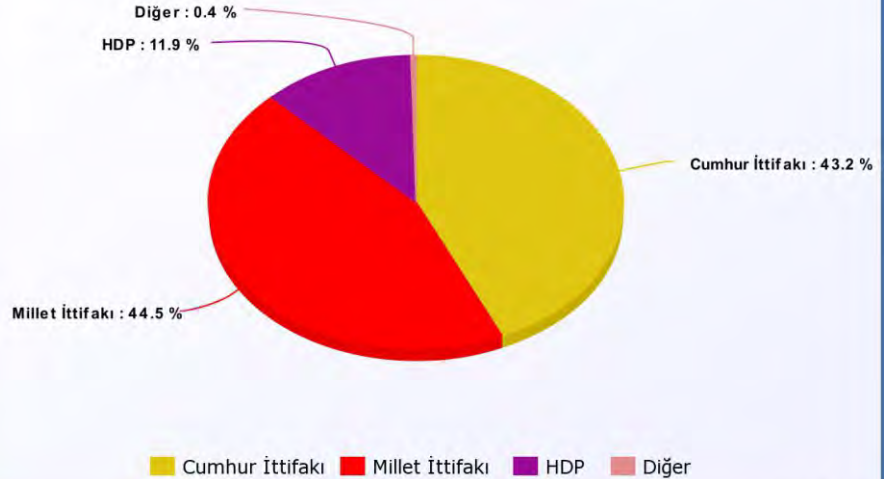

Meral Akşener ve Muharrem İnce isimlerinden birinin 2. tura kalması durumunda ortaya çıkan en temel fark HDP seçmeninin tavrı olarak görülüyor. Yine Meral Akşener de Millet İttifakı'nı %100'e yakın bir oranında konsolide edebilirken, özellikle HDP tabanında Meral Akşener ismi karşısında seçime gitmeme yönünde bir eğilim ortaya çıkıyor. Bu noktada HDP'nin parti olarak aldığı karar ve yaptığı açıklamalar da büyük bir etkiye sahip görünüyor.

İSTANBUL - Bu Pazar Seçim Olsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

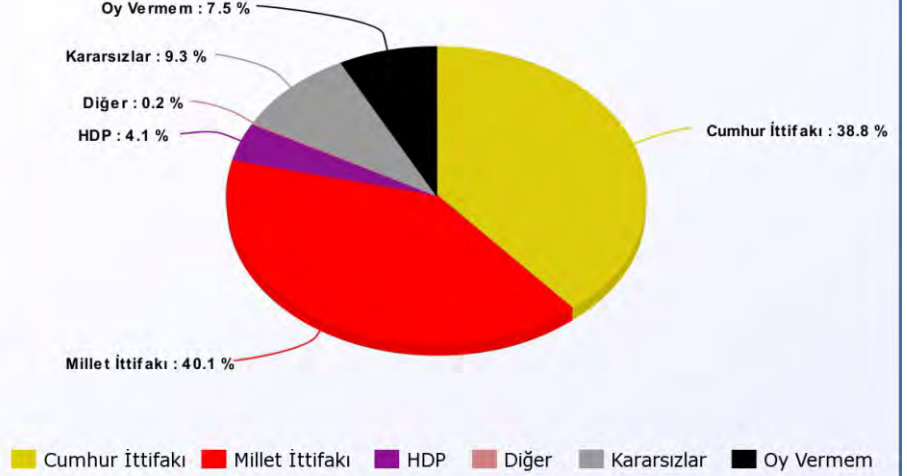

İSTANBUL - Bu Pazar Seçim Olsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra)

ANKARA - Bu Pazar Seçim Olsa Tercihiniz Ne Olur?

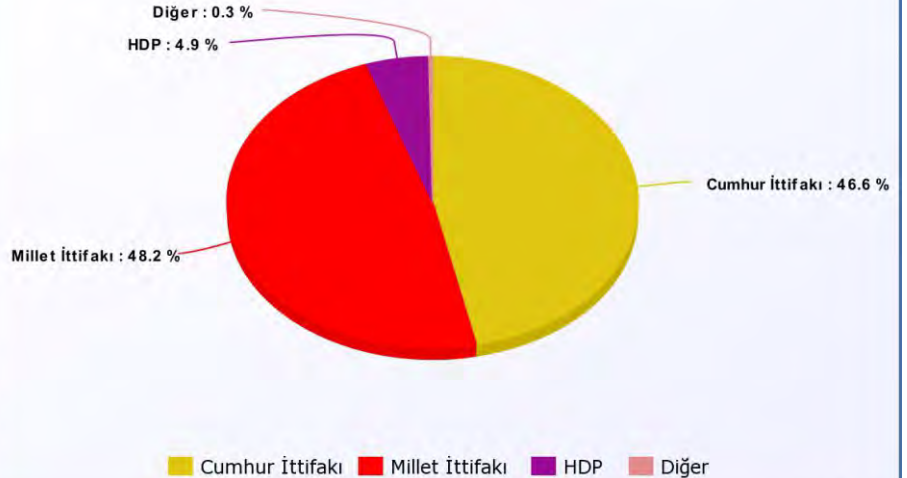
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

meta-chart.com

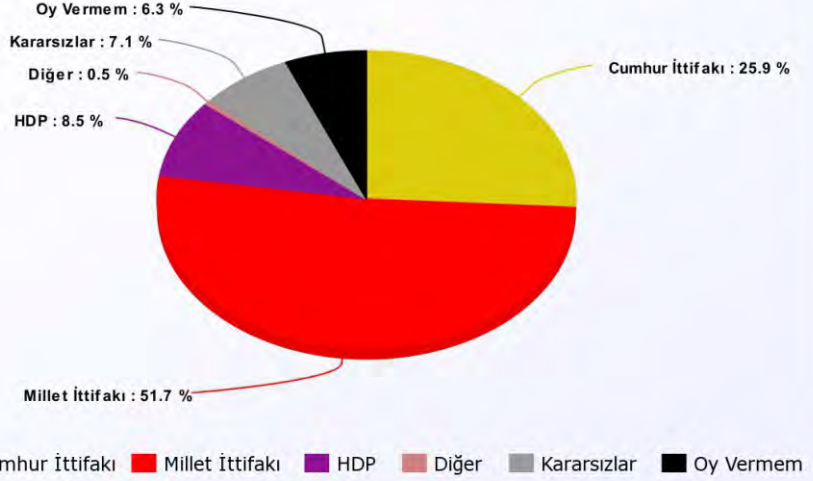
ANKARA - Bu Pazar Seçim Olsa Tercihiniz Ne Olur?

(Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra)

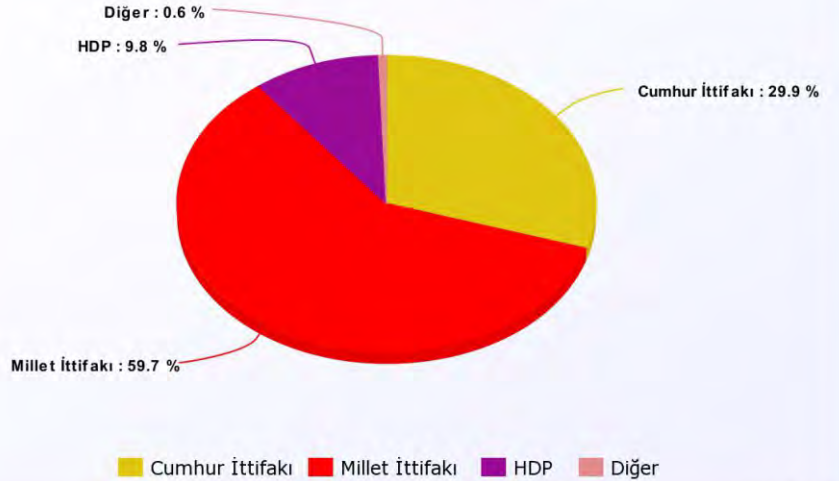

meta-chart.com

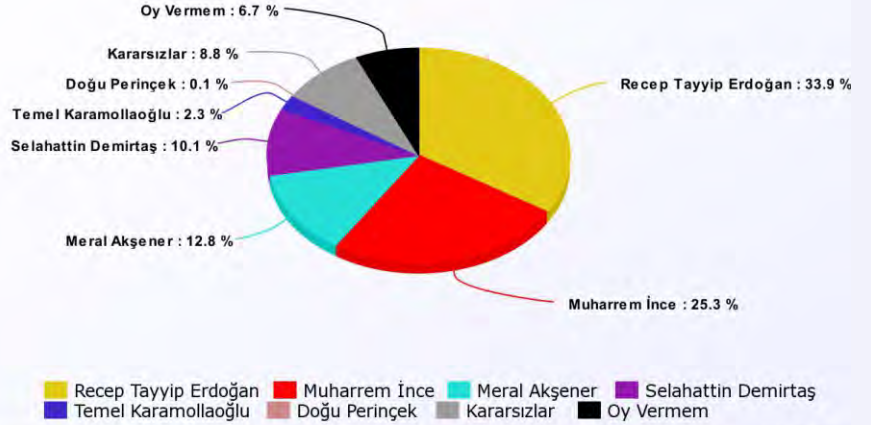
İZMİR - Bu Pazar Seçim Olsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

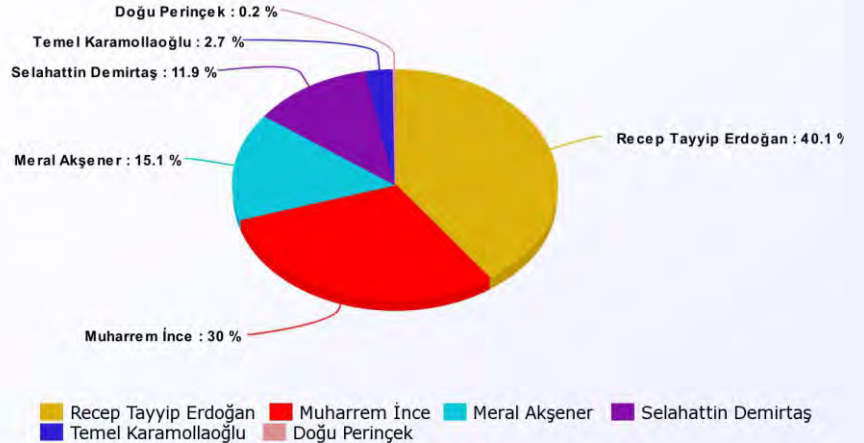
İZMİR - Bu Pazar Seçim Olsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra)

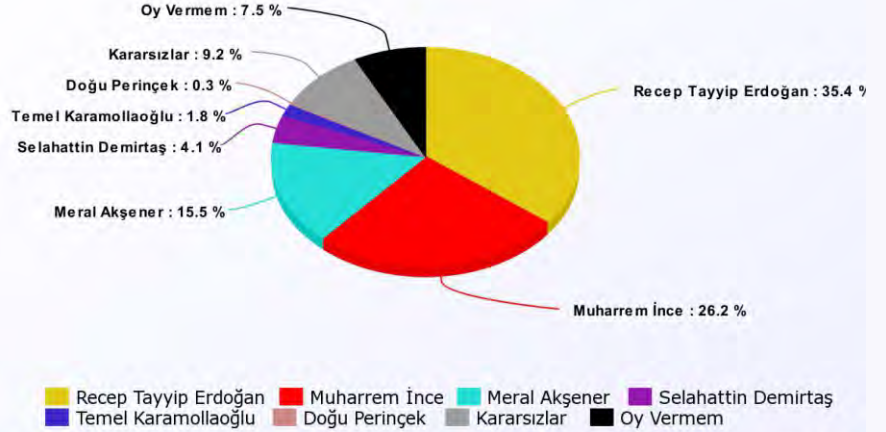
İSTANBUL - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

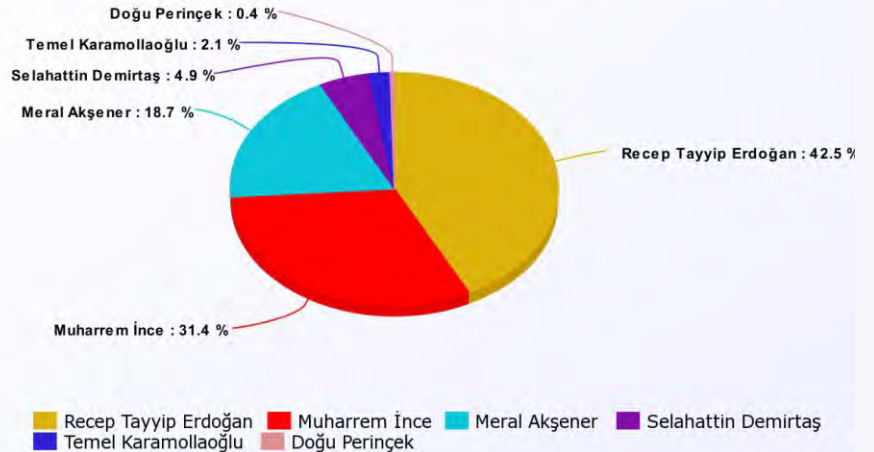
İSTANBUL - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra)

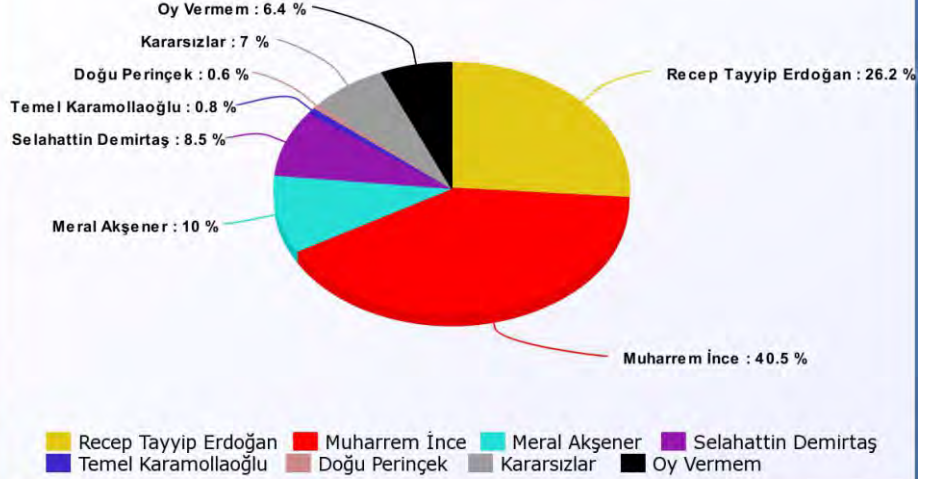
ANKARA - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Ne Olur A
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

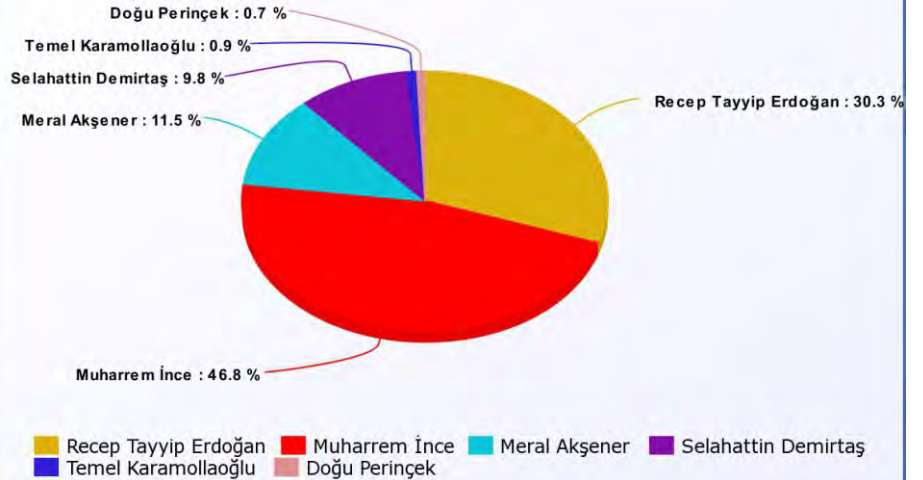
ANKARA - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra)

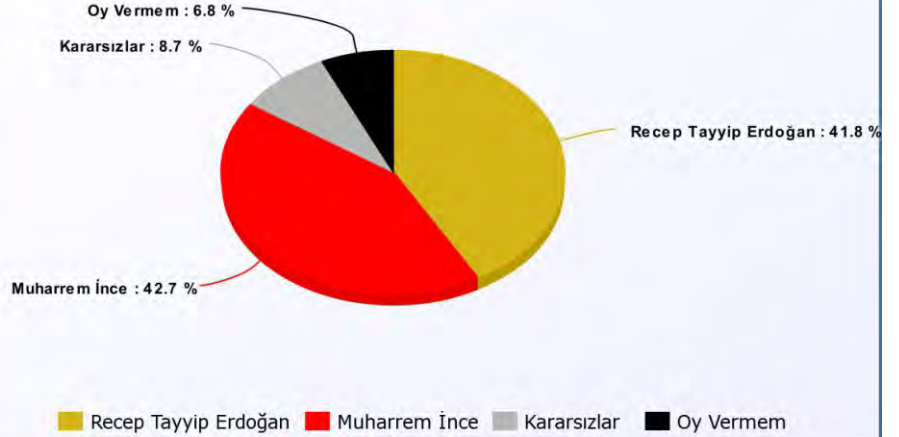
İZMİR - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

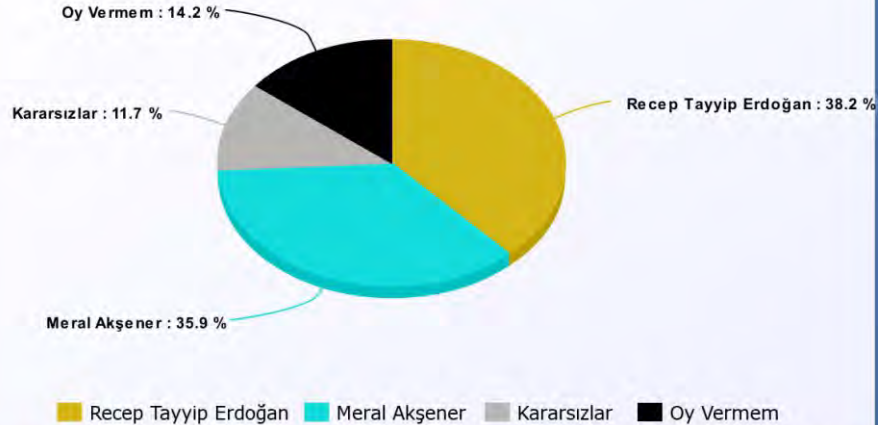
İZMİR - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İlk Turunda Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtıldıktan Sonra)

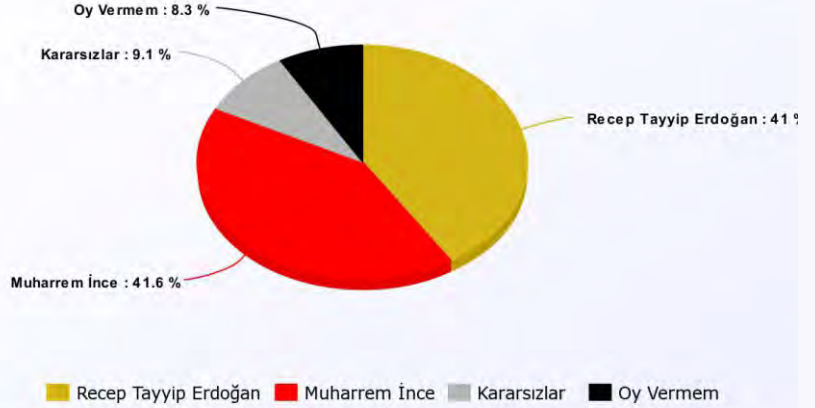
İSTANBUL - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turuna Recep Tayyip Erdoğan ve Muharrem İnce Kalırsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

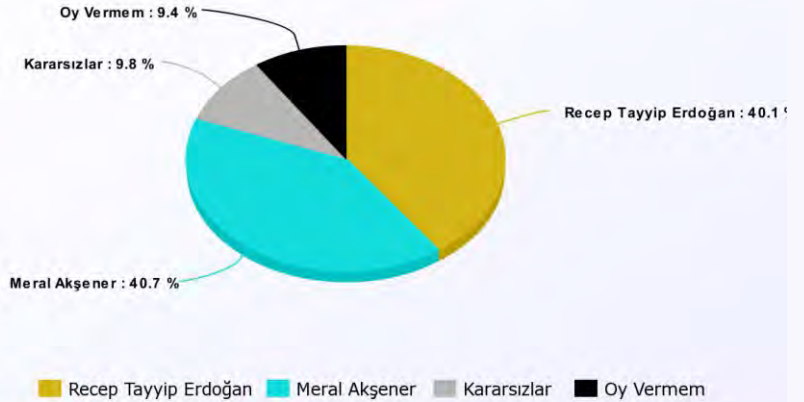
İSTANBUL - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turuna Recep Tayyip Erdoğan ve Meral Akşener Kalırsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

ANKARA - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turuna Recep Tayyip Erdoğan ve Muharrem İnce Kalırsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

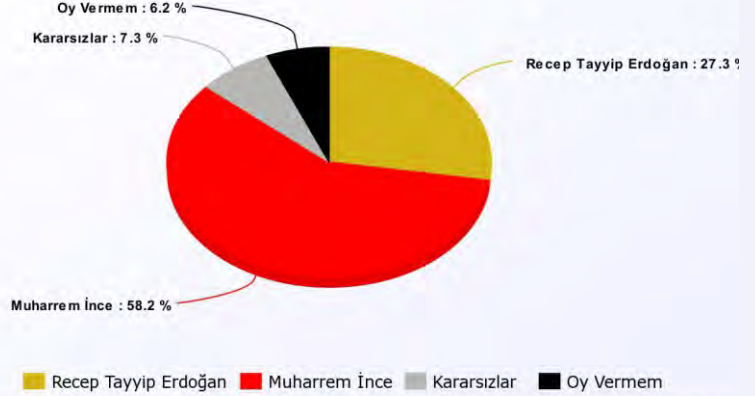

ANKARA - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turuna Recep Tayyip Erdoğan ve Meral Akşener Kalırsa Tercihiniz Ne Olur?
(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

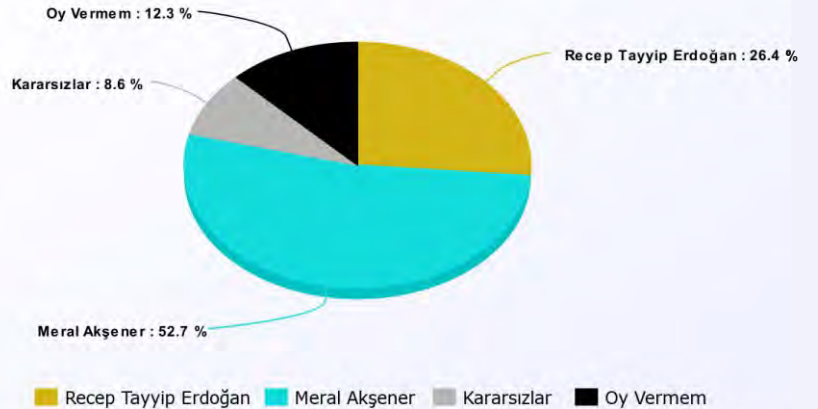
İZMİR - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turuna Recep Tayyip Erdoğan ve Muharrem İnce Kalırsa Tercihiniz Ne Olur?

(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

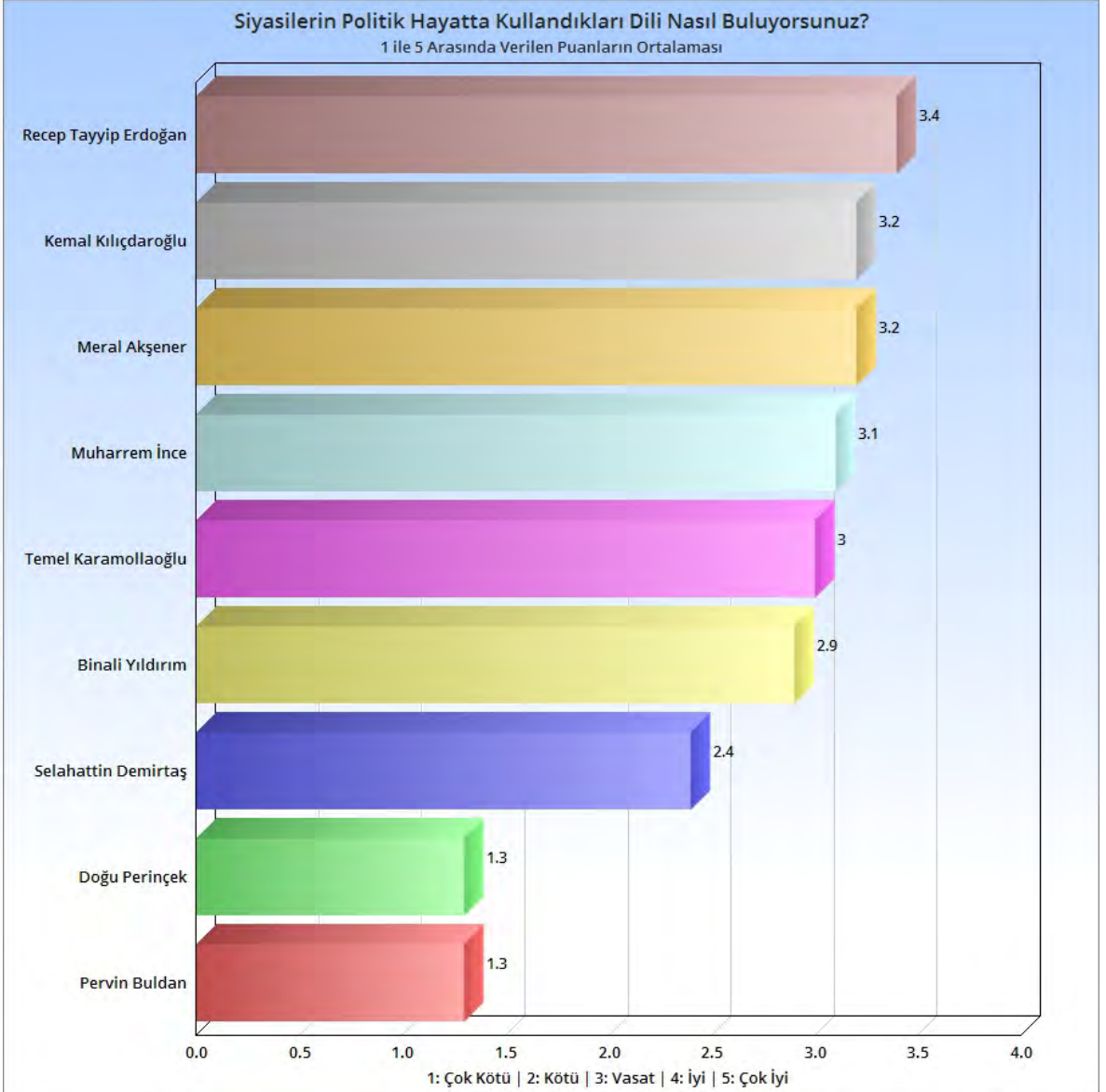

İZMİR - Cumhurbaşkanlığı Seçimi İkinci Turuna Recep Tayyip Erdoğan ve Meral Akşener Kalırsa Tercihiniz Ne Olur?

(Kararsızlar Dağıtılmadan Önce)

26

Bu araştırmada siyasilerin fikirlerinden çok bu fikirlerini aktarmak için kullandıkları üslup ve kelime seçimlerini dikkate almalarını istedik. Ortaya çıkan sonuçlarda olumlu yönde en dikkat çekici olarak öne çıkan isimler Temel Karamollaoğlu ve Muharrem İnce olurken, olumsuz yönde en dikkat çekici isimler Selahattin Demirtaş, Binali Yıldırım ve Doğu Perinçek olarak görünmekte.

Temel Karamollaoğlu ve Muharrem İnce çok kısa sürede çok büyük mesafeler kat etmiş görünüyorlar. Sivri çıkışları ve esprili üslupları ile öne çıkan bu iki isim, seçime kadar popüleritelerini artıracak gibi görünüyorlar.

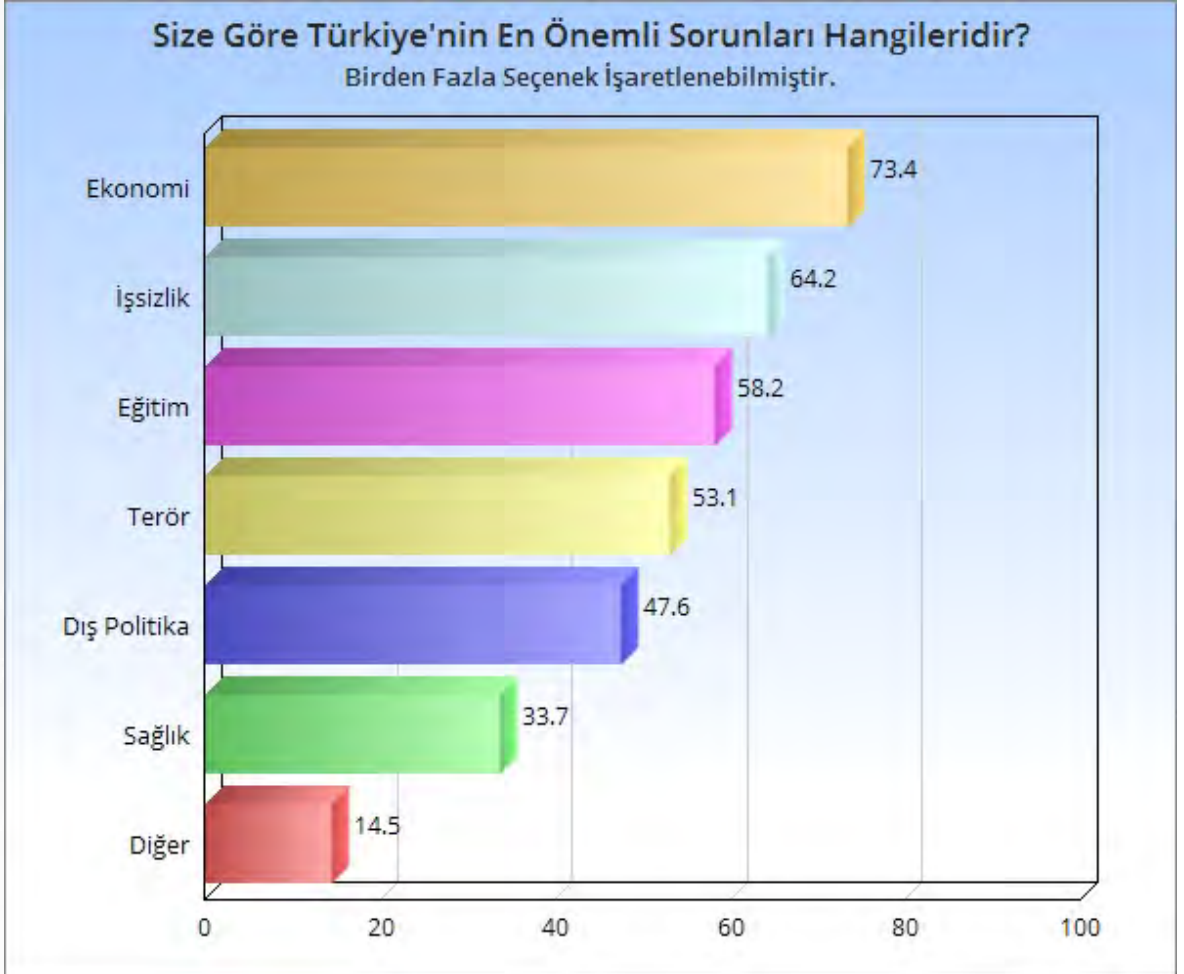
Binali Yıldırım'ın; başbakan olmasına ve Recep Tayyip Erdoğan'la aynı partiye mensup olmasına rağmen bu denli düşük bir sonuç elde etmesi, Selahattin Demirtaş'ın; iletişimini sadece sosyal medya üzerinden sağlayabilmesi nedeniyle kaybettiği popülerite ve Doğu Perinçek'in; bu isimler arasında en "kıdemli" lider olmasına rağmen kamuoyunda bu denli düşük bir karşılık buluyor olması, kendileri açısından altı çizilmesi gereken noktalar olarak göze çarpıyor.

Recep Tayyip Erdoğan halen kamuoyunu en çok etkileyen lider olarak göze çarpıyor.

Kemal Kılıçdaroğlu, CHP tabanı dışında da kullandığı üslup ile takdir toplarken, Meral Akşener de bu alanda kendisini yakalamış görünüyor.

Pervin Buldan'ın ise Selahattin Demirtaş'ın kamuoyunda yarattığı etkisinin çok altında kaldığı su götürmez bir gerçek.

28

24 Haziran seçimlerine giderken seçmenlerin en kaygılı oldukları konuların başında açık ara ekonomi gelmekte. Bu kaygı, oy tercihlerinin de en temel sebebi olarak öne çıkıyor. İkinci sırada görülen “işsizlik” konusunun da, temelde, ekonomi başlığında ele alınıyor olması, bu konunun ne denli önemli bir faktör olduğunun altını çiziyor adeta.

24 Haziran seçimleri öncesinde önem sırasında bir basamak gerileyen konu ise “terör ve güvenlik” konusu. Her ne kadar halen kamuoyunda çok ciddi bir sorun olarak kabul görse de “eğitim” konusu artık daha ön planda.

Dış politika konusu da eskiye nazaran düşüş yaşayan başlıklardan biri. Gündemde dış politikaya dair ciddi bir mesele olmaması, bu başlığı geriye doğru itmekte.

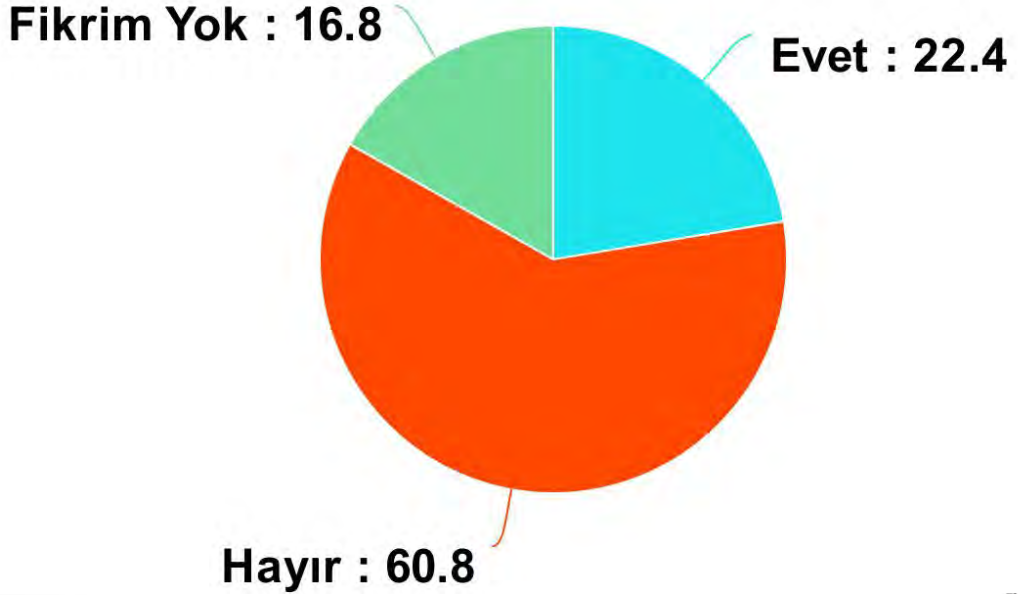
Her ne kadar gündemde öne çıkmasa da, araştırmamıza katılan insanların önem atfettiği bir diğer konu da “sağlık”. Hastanelerde yer yer yaşanan yoğunluklar ve ilaç temininde ortaya çıkan zorluklar ve alınan ücret farkları en temel sebepler olarak görülmekte. Özellikle genç seçmenlerin en çok parmak bastığı konu ise Genel Sağlık Sigortası sistemi ve bu sistem sebebiyle yüklenen borçlar olarak belirtiliyor.

30

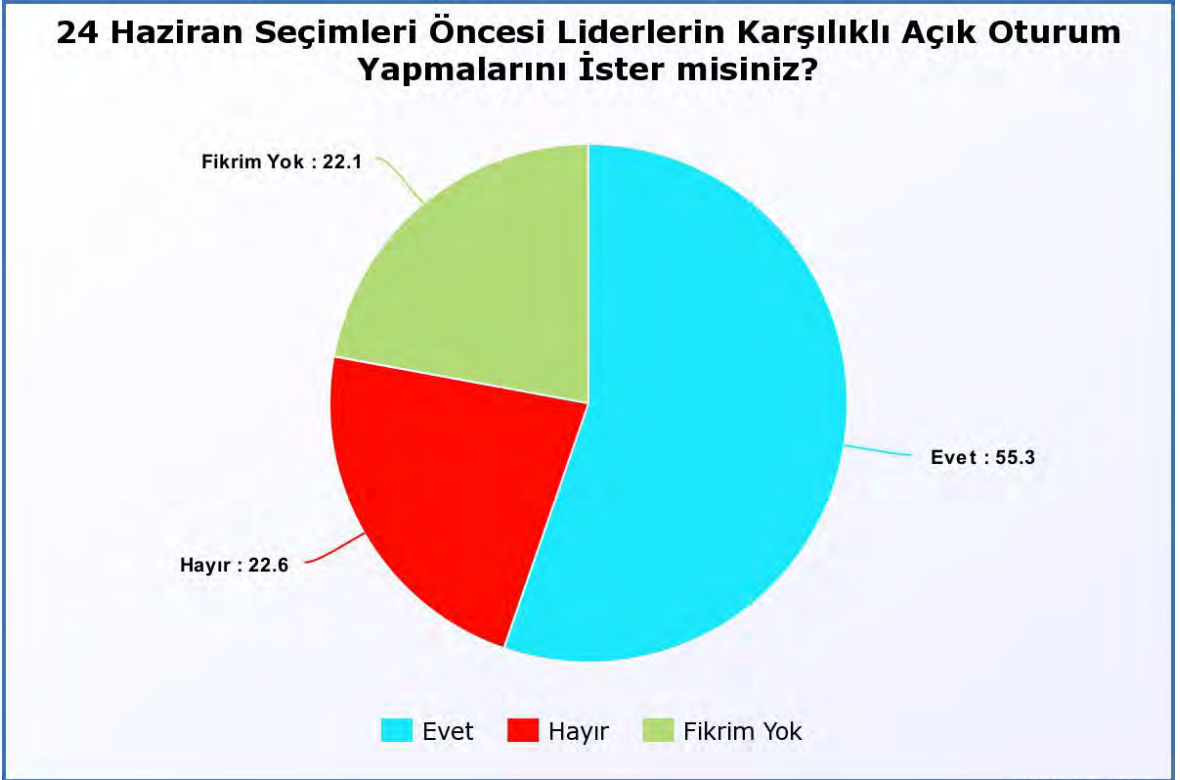
Türkiye Ekonomisinin Gidişatını Nasıl Görüyorsunuz?

Parti ve Adayların Eşit Şartlarda Yarıştığını Düşünüyor musunuz?

32

Bedelli Askerlik Çıkarılmasını Destekler misiniz?

